

Nixon Bahamón

A diferència de l'oblit al qual estem destinats la majoria de nosaltres, malgrat l'esforç de la família i els amics per evitar-ho, crec que en Joan i la seva obra estan destinats a perdurar. Senzillament, formen part de la història cultural i política d'aquest país, i aquest és, precisament el seu principal llegat.

Quan vaig començar a festejar amb l'Anna fa uns anys, no sabia res de l'existència d'en Joan ni de tot el que representa per a aquest país. Encara recordo, i sovint recordem amb l'Anna, les paraules d'un company de feina a qui un dia vaig explicar la meva nova vida personal i que em traslladaria a Can Domènech, a Lloret. Ell em va dir: "Nixon, saps on t'has ficat?" Al principi, aquestes paraules em van costar d'entendre, per la meva ingenuïtat i ignorància. Però, a poc a poc, vaig començar a comprendre-ho: viure a Can Domènech implicava conèixer aquest gran desconegut que era Joan Domènech. Una persona que, al principi, em va generar molt de respecte, però que ràpidament també em va generar molta admiració i estima.

M'inspirava respecte, perquè la seva cura de la llengua i la cultura no només es manifestava fora de casa, sinó també en els moments íntims amb la família. Això em feia sentir una mica incòmode, ja que entenia que en aquests aspectes, mai estaria a la seva alçada. Sort que sempre ens quedava el futbol per parlar-ne. A més, en Joan tenia les seves bones maneres i el seu conegut sentit de l'humor que, combinats amb la seva afabilitat i espontaneïtat, es convertien en eines eficients per fer-me sentir molt bé a casa.

M'inspirava admiració, perquè les seves passions eren tan diverses i intenses (en comparació amb les meves, que eren i són molt escasses) que no deixaven de sorprendre'm. Per exemple, coneixia aspectes de vaixells i rutes per la Mediterrània, sovint més que jo mateix, tot i que això està molt relacionat amb la meva feina. Encara em sento orgullós de l'única vegada que crec que vaig poder ajudar-lo amb algun dels seus innumerables escrits, en relació amb la dinàmica dels corrents de l'Atlàntic Nord que van seguir els vaixells que viatjaven des de fa segles cap a les Amèriques. En Joan no només tenia passió pels viatges a través del mar, sinó també per altres coses tan diverses com les seves col·leccions de papallones, monedes, bitllets i segells, entre d'altres. I tot

això, a part de la seva gran passió per la història, per escriure i per llegir sense parar, en qualsevol moment i en qualsevol lloc.

I finalment, m'inspirava i m'inspira molta estima, no només per la seva gran generositat, sinó per fets com que, després dels meus pares i molt pocs altres familiars propers, va ser el Joan qui s'alegrava a la meua arribada a casa els caps de setmana i s'entristia a la meua partida a Barcelona a l'inici de la setmana. No només m'ho deia, sinó també m'ho demostrava, fins al punt que la calidesa d'en Joan em recordava la dels meus pares. Això, que no és poca cosa, ha significat i continuarà significat molt per a mi.

Crec que cada vegada, quan penso en el Joan, ho entenc millor i entenc millor on em vaig ficar. També entenc que compartir de molt a prop els darrers anys de la seva vida va ser tot un luxe. No importarà si, en fer-me més gran, la memòria se m'esvaeix com va passar amb els meus pares. Perquè apart de la família i amics, hi haurà molts altres amb memòria per recordar el Joan, i abans que això acabi, n'hi hauran molts d'altres que voldran conèixer la seva vida o llegir les seves obres. Tot i que, ho sento per ells, mai el podran conèixer al nivell que vaig conèixer-lo i viure'l.

Fins més enllà de la meua finita memòria, Joan.